SIDAAMU DAGOOMU QOQQOWI MOOTIMMA AFFINI GAAZEEXA

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት አፍኒ ጋዜጣ

SIDAAMA NATIONAL REGIONAL STATE AFFINI GAZETA

4ki Diro Kiiro 36

Hawaasa, Maaja 6, 2016 M.D

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Amaalete Mini Allaalshi Hundaanni Fulinoho

በሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

4ኛ ዓመት ቁጥር ፴፮

ሀዋሳ፣ ሐምሌ ፮ ቀን ፳፻፲፮ ዓ.ም

<u>Amado</u>

Lallawu Kiiro 36/2016

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Baadiyyete Baatto Horoonsishshi Baatooshshinna Giwirinnu Loosi Eo Giwiri Lallawi Kiiro 36/2016 M.D

Lallawu Kiiro 36/2016

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Baadiyyete Baatto Horoonsishshi Baatooshshinna Giwirinnu Loosi Eo Giwiri Lallawi Kiiro 36/2016 M.D

Mootimma loosidhe galtinonna gamunni saada ce’e galtino laalchi lophora kaa’looshshu noonsa eo yannatenni shiqishate hattono addi addi kaa’lo assate loosidhe galtinonna gamunni saada ce’e galtinori dikko illachishino giwirinnu laalchi hayyo harunsitannonna laalchonna laalchimma lossidhanno gede assate heewishshunni shiima baattora lowo laalcho laashshate hattono saadate jiro latishsha lossate dandiinanni kaayyo kalaqantinohunni aleenni loosidhe galtinonna gamunni saada ce’e galtinori heeshshote sirnyi woyyaawanni daasinni;

Qoqqowu giddo addi addi gorsu latisaano lexxitanni daatenninna rooriidi gorsunni lattara dandiitanno

<u>ማውጫ</u>

አዋጅ ቁጥር ፴፮/፳፻፲፮

የሲዳማ ክልል መንግስት የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር ፴፮/፳፻፲፮ ዓ.ም

አዋጅ ቁጥር ፴፮/፳፻፲፮

የሲዳማ ክልል መንግስት የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር ፴፮/፳፻፲፮ ዓ.ም

መንግስት ለአርሶ አደሩ እና ከፊል አርብቶ አደሩ ምርት ዕድገት አስተዋጽኦ ያላቸዉን ግብዓቶች በወቅቱ በማቅረብ እንዲሁም የተለያዩ ድጋፎችን በማድረግ አርሶ አደሩ እና ከፊል አርብቶ አደሩ የገበያ መር የግብርና አመራረት ዘዴን እንዲከተሉና ምርትና ምርታማነትን እንዲያሳድጉ በማድረጉ በተነፃፃሪ በትንሽ መሬት ብዙ ምርት ማምረት እንዲሁም የእንስሳት ሃብት ልማትን ማሳደግ የሚቻልበት ዕድል የተፈጠረ ከመሆኑም በላይ የአርሶ አደሩ እና የከፊል አርብቶ አደሩ የኑሮ ዘይቤም እየተሻሻለ በመምጣቱ፤

በክልሉ ዉስጥ የተለያዩ የመስኖ አማራጮች

qooxeessubbara gorsu gumi laashshaano loosidhe galtinori kiiro lexxitanninna dirunni mittu aleenni addi addi laalo laashshatenni diru eonsa lophitanni dagginohura;

Xeenunninna gorsunni latissanno loosidhe galtinori mereero noo taalchiweelo irshu loosi eo giwiru beehaache taashshatenni xa noo ikoonoomete lophonni mootimma hasiissanno eo gamba assate dandiisiisanno lallawa fushsha hasiisinoha ikke leellinohura;

Qoqqowu giddo afantanno sagalete dandoo buuxishshinni hanqafantino loosidhe galtinore hanqafantinokkiri wiinni bande baattote horoonsishshi baatooshshenna irshu loosi eo giwire baatisiisa hasiissinohura,

Giwirinnu gobboomu laalchi lophora luphiima qooda noosiha ikkirono konni handaarinni gamba assinannihu baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshinna irshu loosi eo giwiri qoqqowu mootimmano eote kaa'looshshi woffiima ikkinohura baatisiinsanni bikka woyyeessa hasiissinohura;

Qoqqowu Bayriidi Seeri Quwa 48 (3) (A) garinni aaninoha lallamboonni.

Gafa Mite

Xaphooma Woro

1. **Harancho Umo**

Kuni lallawi "**Sidaamu Qoqqowi Mootimma Baadiyyete Baatto Horoonsishshi Baatooshshinna Giwirinnu Loosi Eo Giwiri Lallawi Kiiro 36/2016"** yaamame woshshama dandaanno.

እየተስፋፋ በመምጣታቸዉና በመስኖ ሊለማ በሚችል በአብዛኛው አካባቢ በመስኖ የሚያመርቱ አርሶ አደሮች ቁጥር እየጨመረ እና በዓመት ከአንድ ጊዜ በላይ የተለያዩ ምርቶችን በማምረት ዓመታዊ ገቢያቸዉ እያደገ በመምጣቱ፤

በዝናብ እና በመስኖ በሚያለሙ አርሶ አደሮች መካከል ያለዉን ኢ-ፍትሐዊ የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር አከፋፈልን በማስተካከል አሁን ካለዉ የኢኮኖሚ ዕድገት መንግስት ተገቢዉን ግብር መሰብሰብ የሚያስችል አዋጅ ማዉጣት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በክልሉ የሚገኙ በምግብ ዋስትና የታቀፉ አርሶ አደሮችን ካልታቀፉት ለይቶ የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር ማስከፈል በማስፈለጉ፤

ግብርና ለሀገራዊ የምርት ዕድገት ከፍተኛ ድርሻ ያለዉ ቢሆንም ከዚህ ዘርፍ የሚሰበሰበዉ የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር ለክልሉ መንግስት ገቢ ያለው አስተዋጽኦ ዝቅተኛ ስለሆነ የማስከፈያ ምጣኔዉን ማሻሻል አስፈላጊ በመሆኑ፤

በክልሉ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 48 (3) (ሀ) መሠረት የሚከተለው ታውጇል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌ

1. **አጭር ርዕስ**

ይህ አዋጅ "**የሲዳማ ክልል መንግስት የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር ፴፮/፳፻፲፮**" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. Tiro

Qaalu eo wole tiro aa hoogguro konni lallawi giddo:

1. "**Qoqqowo"** yaa Sidaamu Dagoomu Qoqqowooti.
2. **"Biiro''** yaa Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Faynaansete Biirooti.
3. "**Biilloonye''** yaa Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Eote Biilloonyenna deerra deerraho afantanno eo gamba assitanno qaranna sinu borro minnaati.
4. **"Baadiyyete Baatto**" yaa Qoqqowu Baadiyyete Baatto Gashshootinna Horoonsishshi Lallawi kiiro 27/2014 quwa 2(3) hunda uynoonni tiro amadanno.
5. **"Loosidhe Galtinore"** yaa Qoqqowu Baadiyyete Baatto Gashshootinna Horoonsishshi Lallawi Kiiro 27/2014 quwa 2 (10) hunda uynoonni tiro noo gedeenni heedheenna qarunni umisinna maatesi safote hasatto wonshatenna ledote eo afi'rate irshu looso ha'risanno aye manchooti.
6. **"Gamunni Saada Ce''e Galinoha''** yaa Qoqqowu Baadiyyete Baatto Gashshootinna Horoonsishshi Lallawi Kiiro 27/2014 quwa 2 (11) hunda uynoonni tiro amadanno.
7. "**Daddalu Giwirinni Looso"** yaa mittu manchi amadino 7 hekitaare aleenni ikkitino baadiyyete baatto aana loonsanni giwirinnu loosooti.
8. **"Giwirinnu Loosi Eo Giwire"** yaa baattote amado bikka woy saadatenni afi'nanni eo kaima assatenni giwirinnu loosinni afi'nanni eo aana konni lallawi garinni murroonniha loosidhe woy gamunni saada ce'e galtinori baattanno giwireeti.

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠዉ ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ዉስጥ፡-

1) **"ክልል"** ማለት የሲዳማ ብሔራዊ ክልል ነዉ፡፡
2) **"ቢሮ"** ማለት የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ፋይናንስ ቢሮ ነዉ፡፡
3) **"ባለሥልጣን"** ማለት የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ገቢዎች ባለሥልጣን እና በየደረጃዉ የሚገኙ ዋና እና ቅርንጫፍ ጽሕፈት ቤቶች ናቸዉ፡፡
4) **"የገጠር መሬት"** ማለት በክልሉ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 27/2014 አንቀጽ 2 (3) ሥር የተሰጠውን ትርጉም ይይዛል፡፡
5) **"አርሶ አደር"** ማለት በክልሉ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 27/2014 አንቀጽ 2 (10) ሥር የተሰጠው ትርጉም እንዳለ ሆኖ በዋነኛነት የራሱን እና የቤተሰቡን መሠረታዊ ፍላጎት ለማሟላት እና ተጨማሪ ገቢ ለማግኘት የእርሻ ሥራ የሚያካሂድ ማናቸዉም ሰዉ ነዉ፡፡
6) **"ከፊል አርብቶ አደር"** ማለት በክልሉ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 27/2014 አንቀጽ 2 (11) ሥር የተሰጠውን ትርጉም ይይዛል፡፡
7) **"የንግድ ግብርና ሥራ"** ማለት አንድ ሰዉ በያዘዉ ከ7 ሄክታር በላይ የሆነ የገጠር መሬት ላይ የሚከናወን የግብርና ሥራ ነዉ፡፡
8) **"የግብርና ሥራ ገቢ ግብር"** ማለት የመሬት ይዞታን መጠን ወይም ከእንስሳት የሚገኝ ገቢ መሠረት በማድረግ ከግብርና ሥራ በሚገኝ ገቢ ላይ በዚህ አዋጅ መሠረት በቁርጥ ተወስኖ በአርሶ አደሩ ወይም በከፊል አርብቶ አደሩ

9. **“Baattote Amado’’** yaa Qoqqowu Baadiyyete Baatto Gashshootinna Horoonsishshi Lallawi Kiiro 27/2015 uynoonni tiro noo gedeenni heedheenna qoqqowoho mittu qooxeessinna woy babbaxitino dargubba ikkite loosidhe galtinori su’minni amadote borreessantinonna ayehano giwirinnu latishshi loossa amaddino baadiyyete baattooti.
10. **“Sagalete Wowera Hanqafamino Ollaa**” yaa qoqqowu mootimma fushshitino sagalete wowe pirogiraame woy seeru hanqafonni amadamino olliira loosi’re galinohu hee’rannowaati.
11. **“Uurrinshu Irshu Horaamessa”** yaa amadosi aana xeenu yanna calla agare diru gide loose horonsi’ranno loosi’re galinoho.
12. “**Gorsu Irshi Horaameessa”** yaa noosi irshu baatto aana baadillitte woy yannitte gorsu hayyo horonsi’ratenni xeenu yannara loosamanno gidi gobbaanni babbaxxitino yannara mittu aleenni ikkitino yannara latisatenni ho’roonsi’ranno loosire galinoho.
13. “G**iwiru Gamba Assaancho”** yaa olluu gashshoote woy baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwire gamba assanno gede olluu gashshooti riqiwanno manchooti.
14. “**Mittimmate Loosi Maamara”** yaa Federalete Mittimmate Loosi Maamarra Uurrisate Lallawi Kiiro 985/2009 garinni qoqqowoho tantanantino loosidhe galtino mittimmate loosi maamaraati.
15. **“Baadiyyete Baatto Horoonsishshi Baatooshshe”** yaa konni lallawi garinni baadiyyete baatto amado noosi manchi baatanno

የሚከፈል ግብር ነዉ፡፡

9) **"የመሬት ይዞታ"** ማለት በክልሉ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 27/2015 የተሰጠው ትርጉም እንዳለ ሆኖ በክልሉ በአንድ አካባቢ ወይም በተለያየ ቦታ በአርሶ አደሩ ስም በይዞታነት የተመዘገበና ለማናቸዉም የግብርና ልማት ሥራዎች የተያዘ የገጠር መሬት ነዉ፡፡

10) **"በምግብ ዋስትና የታቀፈ ቀበሌ"** ማለት የክልሉ መንግስት ባወጣዉ የምግብ ዋስትና መርሃ ግብር ወይንም የሕግ ማዕቀፍ መሰረት በታቀፈ ቀበሌ የሚኖር አርሶ አደር የሚገኝበት ነዉ፡፡

11) **"የመደበኛ እርሻ ተጠቃሚ"** ማለት በይዞታዉ ላይ የዝናብ ወቅትን ብቻ ጠብቆ ዓመታዊ ሰብሎችን አምርቶ የሚጠቀም አርሶ አደር ነዉ፡፡

12) **"በመስኖ እርሻ ተጠቃሚ"** ማለት ባለዉ የእርሻ መሬት ላይ ባህላዊ ወይም ዘመናዊ መስኖ በመጠቀም ከመደበኛዉ የዝናብ ወራት ከሚመረት ሰብል በተጨማሪ በተለያየ ወቅት ከአንድ ጊዜ በላይ በማልማት የሚጠቀም አርሶ አደር ነዉ፡፡

13) **"ግብር ሰብሳቢ"** ማለት የቀበሌ አስተዳደር ወይም የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር ለመሰብሰብ በቀበሌ አስተዳደር የሚወከል ሰዉ ነዉ፡፡

14) **"የሕብረት ሥራ ማህበር"** ማለት የፌዴራል ሕብረት ሥራ ማህበራት ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 985/2009 መሠረት በክልሉ የተደራጀ የገበሬዎች የሕብረት ሥራ ማህበር ነዉ ፡፡

15) **"የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ"** ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት የገጠር መሬት ይዞታ ባለቤት በሆነ ሰዉ የሚከፈል የገጠር መሬት

baadiyyete baatto horoonsishshi diru baatooshsheeti.

16. **“Keeshshino Baatooshshe’’** yaa konni lallawi quwa 9 xawinsoonni baatooshshu yanna giddo baataminokki giwirinnu loosi eo giwirenna baadiyyete baatto horoonshi baatooshsheeti.
17. “**Caatete Irshi Horaameessa’’** yaa noosi irshi baatto aana caatete kaashsho latisatenni laalcho qarqarahono ikko qarqaru gobbaanni afantanno dikkora shiqishatenni horoonsi’ranno loosi’re galino manchooti.
18. “**Mancho’’** yaa kalaqamu mancho woy seeru mannimma uynoonnisi bisooti.
19. Konni lallawi giddo mitte kooteemmanni xawinsoonnihu wole kooteemmano amadannoho.

3. Jeefishshu Mamigeeshsha

1) Kuni lallawi qoqqowu giddo giwirinnu loosi aana bobbakkinnonna baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwire baata la’annonsa bissa aana jeefamannoha ikkanno.
2) Konni quwira cinaancho quwa (1) worroonnihu hee’rirono daddalu giwirinni loosi aana bobbakkinno mannooti giwirinnu loosi aaninni afidhanno eo aana giwire baattannohu eote giwiri lallawi garinni ikkanno.

4. Baadiyyete Baatto Horoonsishshi Baatooshshenna Giwirinnu Loosi Eo Giwire Tunganni Gara

1) Loosidhe galtinori xeenu waa ho’roonsi’ratenni laalcho laashshitannorinna gorsa latisatenni laashshitannori yaatenni lamu gaamooshshira beehante giwirinnu loosi eo giwiri mittu mittunkunni badame shallagami gedensaanni

መጠቀሚያ ዓመታዊ ክፍያ ነዉ፡፡

16) **"የዘገየ ክፍያ"** ማለት በዚህ አዋጅ አንቀፅ 9 በተገለፀዉ የመክፈያ ጊዜ ዉስጥ ያልተከፈለ የግብርና ሥራ ገቢ ግብር እና የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ ነዉ ፡፡

17) **“የጫት እርሻ ተጠቃሚ”** ማለት ባለው የእርሻ መሬት ላይ የጫት ተክል በማልማት ምርቱን በአካባቢውም ሆነ ከአካባቢው ውጭ ለሚገኝ ገበያ በማቅረብ የሚጠቀም አርሶ አደር ነው፡፡

18) **"ሰዉ"** ማለት የተፈጥሮ ሰዉ ወይም የሕግ ሰዉነት የተሰጠዉ አካል ነዉ፡፡

19) በዚህ አዋጅ ውስጥ በአንድ ፆታ የተገለፀው ሌላኛውንም ፆታ ያካትታል፡፡

3. **የተፈፃሚነት ወሰን**

1) ይህ አዋጅ በክልሉ በግብርና ሥራ ላይ በተሰማሩና የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር በሚከፍሉ አካላት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡
2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገዉ ቢኖርም በንግድ የግብርና ሥራ ላይ የተሰማሩ ሰዎች ከግብርና ስራ ከሚያገኙት ገቢ ላይ ግብር የሚከፈሉት በገቢ ግብር አዋጅ መሠረት ይሆናል፡፡

4. **የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር አጣጣል**

1) አርሶ አደሮች በዝናብ ዉሃ በመጠቀም ምርት የሚያመርቱና መስኖ በማልማት የሚያመርቱ በሚል በሁለት ምድብ ተከፍለዉ የግብርና ሥራ ገቢ ግብሩ በእያንዳንዱ ተለይቶ ከተሰላ በኋላ በማዳመር ግብሩ የሚወሰን ይሆናል፡፡

ledatenni giwire gumullanniha ikkanno.

2) Konni quwira cinaancho quwa (1) xawinsoonnihu noo gedeenni hee’reenna baantanni gari lamenta eote dana mittu eo gamba assinanni darrasanyi aana umi uminsa eote koodde woratenninna ledatenni gamba assinanniha ikkanno.
3) Baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshinna giwirinnu loosi eo giwiru shallagishshi qoqqowu giddo sagalete wowe pirogiraamenni hanqafantinonna hanqafantinokkita yaatenni lame boosora bande shallanganniha ikkanno.
4) Konni quwira cinaancho quwa (3) worroonnihu noo gedeenni hee’reenna sagalete wowenni hanqafantino qooxeessubba aana kuni lallawi jeefamannoha ikkannohu qoqqowu mootimma loosu gari woy seeru hanqafo safo assatenniiti.

Gafa Lame

Baadiyyete Baatto Horoonsishshi Baatooshshe

5. **Baadiyyete Baatto Horoonsishshi Baatooshshe Baata**

Ayee baadiyyete baatto amadosi hundaanni noo manchi amadino baadiyyete baatto bikkinni konni lallawira seerroonni bikki garinni diru dirunkunni baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshe baatate gadacho noosi.

6. **Baadiyyete Baatto Horoonsishshi Baatooshshi Bikka**

1) Qoqqowu giddo afantanno ayetino sagalete wowenni hanqafaminokki loosi’re galinohu amadino baadiyyete baatto amado hala’linyi bikka konni lallawi ledo amadantino shae mittete (1) worroonni baatishiishshu bikka dirunniha baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshe baatanno.

2) Konni quwira cinaancho quwa (1) worroonnihu

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተገለፀዉ እንደተጠበቀ ሆኖ አከፋፈሉ ሁለቱንም የገቢ ዓይነቶች በአንድ የገቢ መሰብሰቢያ ደረሰኝ ላይ በየራሳቸዉ የገቢ ኮድ በማስቀመጥና በማዳመር የሚሰበሰብ ይሆናል፡፡
3) የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር ሰሌቱ በክልሉ ዉስጥ በምግብ ዋስትና መርሃ ግብር የታቀፉ እና ያልታቀፉ በሚል በሁለት ምድብ ተለይተዉ የሚሰላ ይሆናል፡፡
4) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በምግብ ዋስትና የታቀፋ አካባቢዎች ላይ ይህ አዋጅ ተፈፃሚ የሚሆነው የክልሉን የመንግስት አሰራር ወይንም የህግ ማዕቀፍ መሰረት በማድረግ ነው፡፡

ክፍል ሁለት

የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ

5. **የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያን ስለመክፈል**

ማንኛዉም የገጠር መሬት በይዞታዉ ስር ያለ ሰው በያዘዉ የገጠር መሬት ይዞታ መጠን በዚህ አዋጅ በተደነገገዉ ምጣኔ መሠረት በየዓመቱ የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡

6. **የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ ተመን**

1) በክልሉ የሚገኝ ማናቸዉም በምግብ ዋስትና ያልታቀፈ አርሶ አደር በያዘዉ የገጠር መሬት ይዞታ ስፋት መጠን ከዚህ አዋጅ ጋር በተያያዘዉ ሰንጠረዥ አንድ (1) በተመለከተዉ የማስከፈያ ምጣኔ ዓመታዊ የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ ይከፍላል፡፡
2) በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) የተደነገገዉ ቢኖርም የክልሉ መንግስት በሚያወጣዉ የምግብ ዋስትና መርሃ ግብር የታቀፈ አርሶ አደር ከዚህ አዋጅ ጋር በተያያዘዉ ሰንጠረዥ

hee’rirono qoqqowu mootimma fushshitanno sagalete wowe pirogiraamenni hanqafamino loosi’re galinohu konni lallawi ledo amadantino shae lamete (2) worroonni baatishiishshu bikka baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshe baatanno.

3) Konni quwira cinaancho quwa (1) nna (2) worroonnihu hee’rirono daddalu giwirinni loosonna woloota eo abbitanno loossa loossanno mannooti amadonsa giddo noo baatto baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshe baattannohu konni lallawi ledo amadisinsoonni shae sasete (3) worroonni baatishiishshi bikki kaiminni ikkanno.

4) Callootinsa maate massagganno meya baatto loosidhenna gama wido saada ce’e galtinori baattote horoonsishshi baatooshshe baattannohu konni quwi cinaancho quwa (1) kayse (3) geeshsha dirroonniha mitto mittonka baatooshshu bikka onte xibbunni (5%) woffi yiino baatooshshi bikkinniiti.

Gafa Sase
Giwirinnu Loosi Eo Giwire

7. **Giwirinnu Loosi Eo Giwire Baantanni Gara**

Ayehuno baatto loosi’re galinohu woy gamunni saada ce’e galinohu bobbahino giwirinnu loosinni afi’ranno eo aana konni lallawira worroonni woro kaiminni giwirinnu loosi eo giwire baatate gadacho noosi.

8. **Giwirinnu Loosi Eo Giwiri Bikka**

1) Ayehuno sagalete wowera hanqafaminokkihu baatto loosi’re galinohu konni lallawi ledo amadisiinsoonni shae shoolete (4) worroonni garinni dirunniha giwirinnu loosi eo giwire baatate gadacho noosi.

2) Konni quwira cinaancho quwa (1) worroonnihu hee’rirono qoqqowu mootimma fushshitanno

ሁለት (2) በተመለከተዉ የማስከፈያ ምጣኔ የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ ይከፈላል፡፡

3) በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) እና (2) የተደነገገዉ ቢኖርም የንግድ ግብርና ሥራ እና ሌሎች ገቢ ማስገኛ ሥራዎች የሚያከናዉኑ ሰዎች በይዞታቸዉ ስር ላለ መሬት የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ የሚከፍሉት ከዚህ አዋጅ ጋር በተያያዘዉ ሰንጠረዥ ሦስት (3) በተመለከተዉ የማስከፈያ ምጣኔ መሰረት ይሆናል፡፡

4) ብቻቸዉን ቤተሰብ የሚያስተዳድሩ ሴት አርሶ አደሮች እና ከፊል አርብቶ አደሮች የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ የሚከፍሉት በዚህ አንቀጽ ከንኡስ አንቀጽ (1) እስከ (3) ከተዘረዘረዉ ማስከፈያ ምጣኔ አምስት በመቶ (5%) ዝቅ ባለ የማስከፈያ ምጣኔ ነዉ፡፡

ክፍል ሦስት
የግብርና ሥራ ገቢ ግብር

7. **የግብርና ሥራ ገቢ ግብር ስለመክፈል**

ማንኛዉም አርሶ አደር ወይም ከፊል አርብቶ አደር በተሰማራበት የግብርና ሥራ በየዓመቱ ከሚያገኘዉ ገቢ ላይ በዚህ አዋጅ በተደነገገዉ ድንጋጌ መሰረት የግብርና ሥራ ገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡

8. **የግብርና ሥራ ገቢ ግብር ተመን**

1) ማንኛዉም በምግብ ዋስትና ያልታቀፈ አርሶ አደር ከዚህ አዋጅ ጋር በተያያዘዉ በሰንጠረዥ አራት (4) በተመለከተዉ መሰረት በየአመቱ የግብርና ስራ ገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡

2) በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) የተደነገገዉ ቢኖርም የክልሉ መንግስት በሚያወጣዉ

sagalete wowe pirogiraamera hanqafantanno baatto loosidhe galtinori konni lallawi ledo amadisiinsoonni shae shoolete (4) worroonni garinni giwirinnu loosi eo giwire baatanno.

3) Konni quwira cinaancho quwa (1) nna (2) worroonnihu noo gedeenni hee'reenna daddalu giwirinni looso loosanno baatto loosi're galinohu afi'ranno eo aana giwire baatannohu qoqqowu eote giwiri lallawi kaiminni ikkanno.

4) Saada ce''e hirate loosi aana bobbahino baatto loosi're woy gamunni saada ce''e galinohu konni lallawi ledo amadisiinsoonni shae ontete (5) worroonni kaiminni giwirinnu loosi eo giwire baatanno.

9. <u>Baattote Horoonsishshi Baatooshshenna Giwirinnu Loosi Eo Giwire Baantanni Yanna</u>

1) Konni lallawira tungoonni baadiyyete baatto horoonsishshshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwire gamba assinannihu baajeettete dirinni Ella 1 hananfe Dotteessa 30 geeshsha noo yanna giddo ikkanno.

2) Konni quwira cinaancho quwa (1) xawinsoonnihu noo gede hee'reenna ayeno baatto loosi're galinohu fajjosinni baajeettete diri hanafonni kayse murroonnisiha baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwire baata dandaanno.

<u>Gafa Shoole</u>

<u>Gadachonna Yawo</u>

10. Baatate Gadacho

Ayeno baatto loosi're galinohunna gamunni saada ce"e galinohu konni lallawi quwa (5) nna (7) kaiminni baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwire konni lallawi quwa (9) xawinsoonni yanna giddo giwire

የምግብ ዋስትና መርሃ ግብር የሚታቀፍ አርሶ አደር ከዚህ አዋጅ ጋር በተያያዘዉ ሰንጠረዥ አራት (4) በተመለከተዉ መሰረት የግብርና ስራ ገቢ ግብር ይከፍላል፡፡

3) በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) እና (2) የተመለከተዉ እንደተጠበቀ ሆኖ የንግድ የግብርና ሰራ የሚሰራ አርሶ አደር በሚያገኘዉ ገቢ ላይ ግብር የሚከፈለዉ በክልሉ የገቢ ግብር አዋጅ መሰረት ይሆናል::

4) እንስሳትን አርብቶ በመሸጥ ስራ ላይ የተሰማራ አርሶ አደር ወይም ከፊል አርብቶ አደር ከዚህ አዋጅ ጋር በተያያዘዉ ሰንጠረዥ አምስት (5) በተመለከተዉ መሠረት የግብርና ሰራ ገቢ ግብር ይከፍላል፡፡

9. <u>የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር የመሰብሰቢያ ጊዜ</u>

1) በዚህ አዋጅ የተጣለዉ የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር የሚሰበሰበዉ በበጀት ዓመቱ ከጥቅምት 1 ጀምሮ እስከ ሚያዚያ 30 ባለዉ ጊዜ ዉስጥ ይሆናል፡፡

2) በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) የተገለጸዉ እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛዉም አርሶ አደር በፈቃደኝነት ከበጀት ዓመቱ መጀመሪያ ጀምሮ የተጣለበትን የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር መክፈል ይችላል፡፡

<u>ክፍል አራት</u>

<u>ግዴታ እና ኃላፊነት</u>

10. <u>የመክፈል ግዴታ</u>

ማንኛዉም አርሶ አደር እና ከፊል አርብቶ አደር በዚህ አዋጅ አንቀጽ (5) እና (7) መሠረት የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ስራ ገቢ ግብር በዚህ አዋጅ አንቀጽ (9) በተገለፅዉ የጊዜ ገደብ ዉስጥ ለግብር ሰብሳቢዉ መ/ቤት የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡

gamba assanno loosi minira baatate gadacho noosi.

11. Olluu Gashshooti Loosonna Yawo

Olluu gashshooti wolu seerira uynoonni wolootu loossanna yawo agarantino gede heedheenna aante noo yawo heedhannosi:-

1) Olluu amaale mini songonna babbaxxitino dagate bare lallawu hasiishsha, hexxonna horo dagoomaho kulatenni loosidhe galtinorira lallawunni tungoonni gadacho bade hegersatenni garunni jeefanno gede dandiisiisa noosi.
2) Mittu mittunkuta baatto loosi’re galinohunnita baattote amado bikka taje garimma xaadise garunni buuxisiise woradu gashshaanchira egensiisanno.
3) Eote biilloonyi borro mini widoonni qixxaabbanno qitsubba kaiminni olluu giddo heedhanno loosidhe galtinori su’mi tittirsha mittu mittunku baattote amado bikki ledo diru dirunkunni ledotenni giwiru baataano karsatenni Wocawaaro 30 albaanni woradu gashshaanchira egensiisa hasiissannosi.
4) Gumulloonniha giwirinnu loosi eo giwirenna baattote horoonsishshi baatooshshe woradu gashshooti amaale mine kaajje sairo tittiro olluu borro mine xallatenni dagoomaho xawo assa noosi.
5) Haa’rino woxira eo gamba assate darrasanya mittu mittunku baatto loosidhe galtinorira aatenninna loonsoonni darrasanya baalanka gamba asse gudanni hee’re eo gamba assanno borro mini ledo hedo soorri’rihu gedensaanni woradu faynaansera qolate gadacho noosi.
6) Mittu mittunku loosidhe galtinori wiinni gamba assinoonni eo aganu aganunni woy hakkiinni

11. የቀበሌ አስተዳደር ተግባር እና ኃላፊነት

የቀበሌ አስተዳደሩ በሌላ ህግ የተሰጡት ሌሎች ተግባራትና ኃላፊነቶች እንደተጠበቁ ሆነው የሚከተሉት ኃላፊነቶች ይኖሩታል፡-

1) በቀበሌዉ ምክር ቤት ጉባኤና የተለያዩ የሕዝብ መድረኮች የአዋጁን አስፈላጊነት፣ አላማና ጠቀሜታ ለሕብረተሰቡ በማሳወቅ አርሶ አደሩ በአዋጁ የተጣለበትን ግዴታ ለይቶ በመገንዘብ በአግባቡ እንዲፈፀም ማስቻል አለበት፡፡
2) የእያንዳንዱ አርሶ አደር መሬት ይዞታ መጠን መረጃ ትክክለኛነት አመሳክሮና አረጋግጦ ለወረዳዉ አስተዳደር ያሳዉቃል፡፡
3) በገቢዎች ባለሥልጣን መ/ቤት በኩል በሚዘጋጁ ቅጾች መሠረት በቀበሌዉ ዉስጥ የሚኖሩ አርሶ አደሮችን ስም ዝርዝር ከእያንዳንዳቸዉ የመሬት ይዞታ መጠን ጋር በየዓመቱ ተጨማሪ ግብር ከፋዮችን በማካተት ከመስከረም 30 ቀን በፊት ለወረዳዉ አስተዳደር የማሳወቅ ግዴታ አለበት፡፡
4) የተወሰነዉ የግብርና ሥራ ገቢ ግብር እና የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ በወረዳ አስተዳደር ምክር ቤት ፀድቆ ሲተላለፍለት ዝርዝሩን በቀበሌዉ ጽህፈት ቤት በመለጠፍ ለሕብረተሰቡ ግልጽ ማድረግ አለበት፡፡
5) ለተቀበለዉ ገንዘብ የገቢ መሰብሰቢያ ደረሰኝ ለእያንዳንዱ አርሶ አደር የመስጠት እና የተሰራባቸዉን ደረሰኞች በሙሉ ሰብስቦ እንዳጠናቀቀ ከገቢ ሰብሳቢ መ/ቤት ጋር ከተናበበ በኋላ ለወረዳው ፋይናንስ ተመላሽ የማድረግ ግዴታ አለበት፡፡
6) ከእያንዳንዱ አርሶ አደር የተሰበሰበዉን ገቢ በየወሩ ወይም ከዚያ ባጠረ ጊዜ ለወረዳዉ

ajjino yannanni woradu eo gamba assanno borro minira darrasanyunni eo assate gadacho noosi.

7) Ayehuno loosi're galinohu baatanno gede gumulloonni giwirinnu loosi eo giwirenna baattote horoonsishshshi baatooshshe konni lallawinni worroonni yanna giddo baatinokki ikkiro dagoomitte yoo mine qaxxaro shiqishatenni baatanno gede assanno.

12. Woradu Gashshooti Loosonna Yawo

Woradu gashshootira wolu seerira uynoonni wolootu loossanna yawo agarantino gede heedheenna aante noo yawo heedhannosi:-

1) Babbaxxitino dagate amaale mini songonna dagate barera lallawu hasiishsha, hexxonna horosi dagoomaho egensiitenni loosidhe galtinorira lallawunni tungoonni gadacho huwatatenni agarannosire garunni jeefanno gede assa noosi.

2) Olluu gashshootinni qixxaawe shiqinoha mittu mittunkuta loosidhe galtinorita baattote amado bikki halaalaanchimma woradu baattote gashshooti horoonsishshi borro mini ledo xaadise buuxatenni taje woradu eo gamba assaanno Biilloonyi Sinu Borro Minira saysatenni miittu mittunku loosidhe galtinori wiinni hansanniha giwirinnu loosi eo giwirenna baattote horoonsishshi baatooshshe yannatenni gamba assinanni assanno.

3) Eo gamba assanno biillonyi sinu borro mininni gumulleenna olluu olluunkunni bande shiqinshoonniha mittu mittunku loosidhe galtinori wiinni hansanniha giwirinnu loosi eo giwirenna baattote horoonsishshi baatooshshi

ገቢ ሰብሳቢ መ/ቤት በደረሰኝ ገቢ የማድረግ ግዴታ አለበት፡፡

7) ማንኛዉም አርሶ አደር እንዲከፍል የተወሰነውን የግብርና ሥራ ገቢ ግብር እና የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ በዚህ አዋጅ በተደነገገዉ የጊዜ ገደብ ያልከፈለ እንደሆነ ለማህበራዊ ፍርድ ቤት ክስ በማቅረብ እንዲከፈል ያደርጋል፡፡

12. የወረዳ አስተዳደር ተግባር እና ኃላፊነት

የወረዳ አስተዳደሩ በሌላ ህግ የተሰጡት ሌሎች ተግባራትና ኃላፊነቶች እንደተጠበቁ ሆነው የሚከተሉት ኃላፊነቶች ይኖሩታል፡-

1) በተለያዩ የሕዝብ ምክር ቤት ጉባኤዎች እና የሕዝብ መድረኮች የአዋጁን አስፈላጊነት፤ ዓላማና ጠቀሜታ ለሕብረተሰቡ በማሳወቅ አርሶ አደሩ በአዋጁ የተጣለበትን ግዴታ በመገንዘብ የሚጠበቅበትን በአግባቡ እንዲፈጽም ማስቻል አለበት፡፡

2) በቀበሌ አስተዳደር ተዘጋጅቶ የቀረበለትን የእንዳንዱን አርሶ አደር የይዞታ ልክ መጠን ትክክለኛነቱን ከወረዳዉ መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ጽሕፈት ቤት ጋር አመሳክሮ በማረጋገጥ መረጃዉን ለወረዳዉ ገቢ ሰብሳቢ ባለሥልጣን ቅርንጫፍ ጽሕፈት ቤት በማስተላለፍ ከእያንዳንዱ አርሶ አደር የሚፈለገዉ የግብርና ሥራ ገቢ ግብር እና የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ በወቅቱ እንዲሰበሰብ ያደረጋል፡፡

3) በገቢ ሰብሳቢ ባለሥልጣን ቅርንጫፍ ጽሕፈት ቤት ተወስኖና በየቀበሌዉ ተለይቶ የቀረበለትን ከእያንዳንዱ አርሶ አደር የሚፈለገዉን የግብርና ሥራ ገቢ ግብር እና የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ መጠን መረጃ መርምሮ በማጽደቅ በዚሁ መሠረት እንዲሰበሰብ ከመስከረም 30 በፊት ለየቀበሌዉ

bikki taje buuxe kaajjishatenni konni garinni gamba assinanni gede Wocawaaro 30 balaxe olluu murrootira saysanno.

4) Baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwire konni lallawinni gumulloonni yanna giddo olluu gaashshootira woy giwire gamba assanno biilloonyi loosi minira eo assatenninna eo gamba assinoonni darrasanyi xiraaze woradu faynaansera yannatenni eo ikkase harunsanna buuxate yawo noosi.
5) Hasi'nanniha giwirinnu loosi eo giwirenna baattote horoonsishshi baatooshshe yannatenni baattukki gattino loosidhe galtinore olluu gashshooti olluu dagoomu yoo minira shiqishatenni qallonna qoricha baattanno gede assasi harunsanno; buuxanno.

13. <u>Zoonete Loosonna Yawo</u>

1) Konni lallawi garinni baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwiri jeefishsha buuxxanno.
2) Baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwire gamba assinoonnita illaallissanno; irkissanno; buuxxanno.
3) Giwire gamba assate harinshora xaaddino mitiimma hajo la'annonsa bissa ledo ikkatenni tirantanno hayyo maltanno.

14. <u>Eote Biilloonyi woy Sinu Borro Mini Loosonna Yawo</u>

Eote Biilloonyira wolu seerira uynoonni wolootu loossanna yawo agarantino gede heedheenna aante noo yawo heedhannosi:

1) Konni lallawi garinni qoqqowoho loosidhe

አስተዳደር ያስተላልፋል፡፡

4) የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር በዚህ አዋጅ በተወሰነዉ የጊዜ ገደብ ዉስጥ በቀበሌዉ አስተዳደር ወይም በግብር ሰብሳቢዉ ባለሥልጣን ቅርንጫፍ ጽሕፈት መሰብሰቡን እና ገንዘቡን ለግብር ሰብሳቢው ባለሥልጣን ቅርንጫፍ ጽሕፈት ገቢ ማድረግ እና ገቢ የተሰበሰበባቸውን የደረሰኝ ጥራዞች ለወረዳው ፋይናንስ በወቅቱ ገቢ መደረጉን የመከታተልና የማረጋገጥ ኃላፊነት አለበት፡፡
5) የሚፈለግባቸዉን የግብርና ሥራ ገቢ ግብር እና የመሬት መጠቀሚያ ክፊያ በወቅቱ ሳይከፍሉ የቀሩ አርሶ አደሮችን የቀበሌዉ አስተዳደር ለየቀበሌዉ ማህበራዊ ፍርድ ቤት በማቅረብ ወለድ እና ቅጣት እንዲከፍሉ መደረጉን ይከታተላል፤ያረጋግጣል፡፡

13. <u>የዞን ተግባርና ኃላፊነት</u>

1) በዚህ አዋጅ መሠረት በአርሶ አደሩ ላይ የተጣለው የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር ተግበራዊነቱን ያረጋግጣል፡፡
2) የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር መሰብሰሰቡን ይቆጣጠራል፣ ይደግፋል፣ ይከታተላል፡፡
3) በግብር አሰባሰብ ሂደቱ ያጋጠሙ ችግሮችን ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመሆን የሚፈቱበትን ዘዴ ይቀይሳል፡፡

14. <u>የገቢዎች ባለሥልጣን ወይም ቅርንጫፍ ጽሕፈት ቤት ተግባርና ኃላፊነት</u>

ለገቢዎች ባለሥልጣን በሌላ ሕግ የተሰጠዉ ሌሎች ተግባራትና ኃላፊነቶች እንደተጠበቁ ሆኖ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

1) በዚህ አዋጅ መሠረት በክልሉ አርሶ አደር ላይ የተጣለዉ የገጠር መሬት መጠቀሚያ

galtinorira tungoonni baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshenna irshu loosi eo giwiri gumulshanna gamba assa seeru garinni jeefamasi harunsanno; murrisannono.

2) Lallawu jeefishshira hasiisanno biddissa, taje gamba assinanni, worranninna sayinsanni qitsubba qixxeessanno; loosu aanano hosiisanno; harunsanno; buuxanno.

3) Woradu gashshooti borro mine buunxe sayinsannisiha olluu olluunkunni bande qixxeessinoonni loosidhe galtinori baattote amado hala’linyi tittirshi taje kaima assatenni lallawaho quwa 5 nna quwa 7 worroonnihu mittu mittunku loosidhe galtinorira hasiisanno baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshenna irshu loosi eo giwiri bikka gumulate tittirshu taje olluu ollunkunni qixxeesse olluu amaale minira Wocawaaro 30 balaxe sayisanno.

4) Konni quwira cinaancho quwa (3) garinni qixxaawino baatooshshinna giwireho kaima ikkitino tajenna mittu mittunku loosi’re galinohu diru dirunkunni baata hasiissannoha halaalaancho baattote horoonsishshi baatooshshinna irshu loosi eo giwiri bikki taje amandanninna harunso assinanniha uurrinshu mazgawa qixxeessatenna olluu olluunni bade borreessate gadacho noosi.

5) Baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshenna irshu loosi eo giwire gamba assinanniha qoqqowu mootimma badde qixxeessitino eote darrasanyi finconna qolsiisate taje amadatenni harunsanno; buuxanno.

ክፍያና የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር አወሳሰንና አሰባሰብ በሕጉ መሠረት መፈፀሙን ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፡፡

2) ለአዋጁ አፈፃፀም አስፈላጊ የሆነ መመሪያ፣ የመረጃ መሰብሰቢያ፣ ማጠናቀሪያ እና ማስተላለፊያ ቅፃ ቅፆችን ያዘጋጃል፤ ተግባራዊ ያደርጋል፤ ይከታተላል፤ ያረጋግጣል፡፡

3) ከወረዳ አስተዳደር ጽህፈት ቤት ተረጋግጦ የሚተላለፍለትን በየቀበሌዉ ተለይቶ የተዘጋጀዉን የአርሶ አደሩን የመሬት ይዞታ ስፋት ዝርዝር መረጃ መሠረት በማድረግ በአዋጁ አንቀጽ 5 እና 7 እንደተደነገገዉ ከእያንዳንዱ አርሶ አደር የሚፈለገዉን የገጠር የመሬት መጠቀሚያ ክፍያና የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር መጠን በመወሰን ዝርዝር መረጃዉን በየቀበሌዉ አዘጋጅቶ ለቀበሌዉ ምክር ቤት ከመስከረም 30 በፊት ያስተላልፋል፡፡

4) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) መሠረት ለተዘጋጀዉ የግብር ክፍያ መሠረት የሆነዉ መረጃና ከእያንዳንዱ አርሶ አደር በየዓመቱ መክፈል የሚገባዉን ትክክለኛ የመሬት መጠቀሚያ ክፍያና የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር መጠን መረጃ የሚያዝበትንና ክትትል የሚደረግበትን ቋሚ መዝገብ የማዘጋጀትና ከየቀበሌዉ አንፃር ለይቶ የመመዝገብ ግዴታ አለበት፡፡

5) የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር መሰብሰቢያ በክልሉ መንግሥት ተለይቶ የተዘጋጀዉን የገቢ ደረሰኝ ሥርጭትና አመላለስ መረጃ በመያዝ ይከታተላል፤ ያረጋግጣል፡፡

6) በቀበሌ አስተዳደር በሕጋዊ የገቢ ደረሰኝ የተሰበሰበዉን የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር እና

6) Olluu gashshooti seeru garinni qixxaawino eote darrasanyinni gamba assinoha irshu loosi eo giwirenna baattote horoonsishshi baatooshshe halaalaanchimma buuxatenni hasiissanno shallagote kooddera borreessatenni darrasanyunni eo assanno.
7) Mittu mittunku loosi're galinohu baatino giwiri bikka olluunni iillannosi eo gamba assinoonnita loonsoonni darrasanya layinki galcho aana worroonni taje uurrinshu mazgawira saysatenni gamba assate seeraanchimmanna halaalaanchimma harunsanno; buuxanno.
8) Baadiyyete baatto horoonsishshi baatooshshinna giwirinnu loosi eo giwire yannatenni baattinokki baatto loosidhe galtinore badatenni tittirote taje qixxeesse olluu dagoomu yoo mine shiqqe qorichunku ledo baattanno gede assanno gede olluu gashshootira saysanno; jeefishshano harunsanno.
9) Lallawanna lallawa kaima assatenni fultanno wodhonna biddissuwa jeefishsha woradu gashshooti bissaranna olluu gashshooti bissara hasiisanno hedo cu'mishiishate qajeelsha aatenni seerunni tungoonninsa yawo jeefissanno gede irkisanno; harunsanno.

15. Faynaansete Biiro Biilloonyenna Loosu Qeecha

Qoqqowu Faynaansete Biironna deerra deerraho afantanno Faynaanset borro minnna:-

1) Loosidhe galtinore kaima assino baadiyyete baatto horoonshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwire gamba assinanni darrasanya yannatenni ikkadu garinni attamamanno assitanno,
2) Baadiyyete baatto horoonshi baatooshshenna giwirinnu eo giwiri gamba assinanni

የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ ትክክለኛነት በማረጋገጥ እና በተገቢዉ የሂሳብ ኮድ በመመዝገብ በደረሰኝ ገቢ ያደርጋል፡፡

7) እያንዳንዱ አርሶ አደር የከፈለዉን የግብር መጠን ከቀበሌዉ በሚደርሰዉ የገቢ መሰብሰቢያ የተሰራበት ደረሰኝ 2ኛ ቅጂ ላይ የሰፈረዉ መረጃ ቋሚ መዝገብ ላይ በማወራረስ የአሰባሰቡን ሕጋዊነትና ትክክለኛነት ይከታተላል፤ ያረጋግጣል፡፡
8) የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር በወቅቱ ያልከፈሉ አርሶ አደሮችን በመለየት ዝርዝር መረጃዉን አዘጋጅቶ ለቀበሌዉ ማህበራዊ ፍርድ ቤት ቀርበዉ ከነመቀጫዉ እንዲከፍሉ እንዲደረግ ለቀበሌዉ አስተዳደር ያስተላልፋል፤ አፈፃፀሙን ይከታተላል፡፡
9) አዋጁንና አዋጁን መሠረት በማድረግ ለሚወጣ ደንብና መመሪያ አፈፃፀም ለወረዳ አስተዳደር አካላትና ለቀበሌ አስተዳደር አካላት ተገቢዉን የግንዛቤ ማስጨበጫ ስልጠና በመስጠት በአዋጁ የተጣለባቸዉን ኃላፊነት እንዲፈጽሙ ይደግፋል፤ ይከታተላል፡፡

15. **የፋይናንስ ቢሮ ሥልጣንና ተግባር**

የክልሉ ፋይናንስ ቢሮና በየደረጃዉ የሚገኙ የፋይናንስ ጽሕፈት ቤቶች፡-

1) የአርሶ አደሩን መረጃ መሠረት ያደረገ የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ስራ ገቢ ግብር መሰብሰቢያ ደረሰኞችን በወቅቱ በበቂ ሁኔታ እንዲታተሙ ያደርጋል፤
2) ለገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር መሰብሰቢያ ደረሰኞችን ለቀበሌ አስተዳደሮች አስፈርሞ ያሰራጫል፤ ይከታተላል፤

darrasanyuwa olluu murrootira malaatisiisse beekkanno; harunsitanno,

3) Loonsoonni baadiyyete baatto horoonshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwire gamba assinanni darrasanya malaatisse adhitino bissa garimma buuxanno; qolloonnikki darrasanyubba heedhuro qolsiisanno.

16. <u>Darrasanya Aa</u>

1) Mittu mittunku loosidhe galtinori konni lallawi kaiminni jeefinsanni baatooshshe giwire gamba assitanno bissa wiinni seeraancho darrasanya hakkawoyntenni afi'rate qoosso noosi.
2) Giwiru gamba assaanchi bisino loosi're galinohu baatino irshu loosi eo giwirenna baattote horronshi baatooshshe hakkawoyntenni seeraancho darrasanya aate gadacho noosi.
3) Konni lallawi kaiminni baantanni baattote horoonshi baatooshshenna irshu loosi eo giwiri baatooshshe gamba assinannihu qoqqowu mootimma handaarunni badde qixxeessitanno eo gamba assate darrasanya calla ikkanno.

Gafa Onte

Addi Addi Woro

17. <u>Gibirinnu Loosinni Eote Giwire Baantannikki Assa</u>

1) Mittu diri yanna giddo Birra 7,200(Lamala Kume Lame xibbe) woroonni giwirinnu loosinni eo afi'rannohu gamunni saada ce''e galinohu giwirinnu loosi eonni giwire dibaatanno.
2) Konni quwira cinaancho quwa 1 worroonnihu hee'rirono giwire baata hoogate kiiro ajishannoha jaddote seeri garinni qorichishamanno.

3) የተሰራባቸዉን የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ስራ ገቢ ግብር መሰብሰቢያ ደረሰኞችን ወጪ አድርገዉ ከወሰዱ አካላት ትክክለኛነቱን ያረጋግጣል፤ ያልተመለሱ ደረሰኞችን እንዲመለሱ ያደርጋል፡፡

16. ደረሰኝ ስለመስጠት

1) እያንዳንዱ አርሶ አደር በዚህ አዋጅ መሠረት ለሚፈጽመዉ ክፍያ ግብር ከሚሰበስበው አካል ሕጋዊ ደረሰኝ ወዲያዉኑ የማግኘት መብት አለዉ፡፡
2) ግብር ሰብሳቢዉ አካልም አርሶ አደሩ ለከፈለዉ የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር እና የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ ወዲያውኑ ሕጋዊ ደረሰኝ የመስጠት ግዴታ ይኖርበታል፡፡
3) በዚህ አዋጅ መሠረት የሚከፈል የመሬት መጠቀሚያ ክፍያና የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር ክፍያ የሚሰበስበዉ የክልሉ መንግስት ለዘርፉ ለይቶ በሚያዘጋጀዉ የገቢ መሰብሰብያ ደረሰኝ ብቻ ይሆናል፡፡

<u>ክፍል አምስት</u>

<u>ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች</u>

17.<u>ከግብርና ስራ ገቢ ግብር ነፃ ስለማድረግ</u>

1. በአንድ ዓመት ጊዜ ዉስጥ ከብር 7,200(ሰባት ሽይ ሁለት መቶ) በታች ከግብርና ስራ ገቢ የሚያገኝ ከፊል አርብቶ አደር ከግብርና ስራ ገቢ ግብር ነጻ ተደርጓል፡፡
2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ድንጋጌ ቢኖርም ከግብር ለማምለጥ የእንስሳቱን ቁጥር መቀነስ በወንጀል ሕግ መሰረት ያስቀጣል፡፡

18. <u>Qorichunnire</u>

1) Ayehuno loosi’re galinohu konni lallawi garinni baatara hasiisannosi baadiyyete baatto horoonshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwire konni lallawinni gumulloonni yanna giddo baatikkinni gatino ikkiro baatamikkinni keeshshino baatooshshi aana mittu mittunku agani baattote horoonshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwiru bikka 5% (Xibbunni Onte anga) qoricha baatanno. Ikkeennano qorichamanno bikki baattote horoonshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwiri lendeenna daanno guma roora dinosi.
2) Olluu massagaano gamba assitino baattote horoonshi baatooshshinna giwirinnu loosi eo giwiri Onkoleessa 30 geeshsha eo assa hoogiro baatooshshu keeshshi umikki agana woy gama ikkitino yanna 5% /Onte anga Xibbunni/nna layinki aganinni hanafe mittu mittunku ledote agani woy gama yanna qole 2%/lame anga xibbunni/ qorichisha baatanno gede assinanni. Tittirshu jeefishshi Faynaansete Biiro fushshitanno biddissinni gumulamanno.

19. <u>Qallo</u>

Olluu massagaano gamba assino baattote horoonshi baatooshshinna irshu loosi eo giwire Onkoleessa 30 geeshsha eo assa hoogiro baatooshshu keeshshinohu sai bocu boci diro daddalu baanke loosi aana noo luphiima liqiissote qallo quwi kaiminni qallo baatanno. Tittirote jeefishsha faynaansete Biiro fushshitanno biddissinni gumullanni.

18.<u>ስለመቀጫ</u>

1) ማንኛዉም አርሶ አደር በዚህ አዋጅ መሠረት ሊከፈል የሚገባዉን የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር በዚህ አዋጅ በተወሰነዉ የጊዜ ገደብ ዉስጥ ሳይከፍል የቀረ እንደሆነ ሳይከፈል በዘገየዉ ክፍያ ላይ በእያንዳንዱ ወር የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ስራ ገቢ ግብሩን መጠን 5% /አምስት በመቶ/ ቅጣት ይከፍላል፡፡ ሆኖም የመቀጫዉ መጠን ከመሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና ከግብርና ሥራዉ ገቢ ግብሩ ድምር መብለጥ የለበትም፡፡
2) የቀበሌ አመራር የሰበሰበዉን የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር እስከ ግንቦት 30 ገቢ ካላደረገ ክፍያዉ በዘገየበት ለመጀመሪያ ወር ወይም ከፊል ለሆነዉ ጊዜ 5% /አምስት በመቶ/ እና ከ2ኛዉ ወር ጀምሮ ለእያንዳንዱ ተጨማሪ ወር ወይም ከፊል ጊዜ ደግሞ 2% /ሁለት በመቶ/ ቅጣት እንዲከፍል ይደረጋል፡፡ ዝርዝር አፈፃፀሙ ፋይናንስ ቢሮ በሚያወጣዉ መመሪያ ይወሰናል፡፡

19. <u>ወለድ</u>

የቀበሌ አመራር የሰበሰበዉን የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ እና የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር እስከ ግንቦት 30 ገቢ ካላደረገ ክፍያዉ ለዘገየበት ባለፈዉ ሩብ ዓመት በንግድ ባንኮች ስራ ላይ ባለዉ ከፍተኛዉ የማበደሪያ ወለድ ምጣኔ መሠረት ወለድ ይከፍላል፡፡ ዝርዝር አፈፃጸሙ ፋይናንስ ቢሮ በሚያወጣዉ መመሪያ ይወሰናል፡፡

20. <u>Halamate Gadacho</u>

Aye manchino woy seerunni mannimmate qoosso uynoonni bisi woy mootimmate uurrinsha woy mootimmaame ikkitinokki uurrinsha konne lallawanna lallawu kaiminni fultanno wodhonna biddissuwa loosu aana hosiisate widoonni kaa'lamate gadacho noosi.

21. <u>Jawaachishshu Barru Hoshsho Baatooshshe</u>

Olluu gashshaanchi konni lallawi kaiminni gamba assinanni xaphooma baattote horoonshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwiri woxi giddo lame xibbunni (2%) komishiinete daninni baantanni.

22. Baxxino Biilloonye

Mitto woy mittunni aleenni higino olluubbate afantanno loosidhe galtinori aana moolletenni, kanchafarunni, lolahunni, kaadetenni, baattote hoshooshamanninna woloota wolqate aleenni ikkitino korkaattanni laalchinsa aana mitiimma iillituro qoqqowu gashshooti amaale mine baattote horoonshi baatooshshinna irshu loosi eo giwire baalanka woy gama baantannikki gede assa dandaanno.

23. Qoricha

1) Konni lallawi woy lallawu kaiminni fultanno wodho woy biddissuwa sainohu aye manchino garimma noo jaddote seeri kaiminni qorichishamanno.
2) Ollaaho baatto loosidhe giwiru baatooshshinni gamba assino irshu loosi eo giwirenna baadiyyete batto horoonshi baatooshshi hattono gamba assinoonni darrasanyi yannatenni woradu eote borro mine eo assikkinni woy iillishikkinni gatisino olluu massagaanchi garimma noo jaddote seeri kaiminni

20.<u>የመተባበር ግዴታ</u>

ማንኛዉም ሰዉ ወይም በሕግ የሰዉነት መብት የተሰጠዉ አካል ወይም የመንግስት ተቋም ወይም መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት ይህንን አዋጅ እና በአዋጁ መሠረት የሚወጣዉን ደንብና መመሪያ ሥራ ላይ በማዋል ረገድ የመተባበር ግዴታ አለበት።

21<u>. የማበረታቻ አበል ክፍያ</u>

የቀበሌ አስተዳደር በዚህ አዋጅ መሠረት ከሚሰበሰበዉ ጠቅላላ የመሬት መጠቀሚያ ክፍያና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር ገንዘብ ዉስጥ ሁለት በመቶ (2%) በኮሚሽን መልክ ይከፈለዋል።

22.<u>ልዩ ስልጣን</u>

በሰው ሰራሽ ወይም በተፈጥሮ አደጋ ምክንያት በአንድ ወይም ከአንድ በላይ በሆኑ ቀበሌዎች በሚገኙ አርሶ አደሮች ላይ በድርቅ፣ በአንበጣ፣ በጎርፍ፣ በበረዶ፣ በመሬት መንሸራተት እና ሌሎች ከአቅም በላይ በሆኑ ምክንያቶች በምርታቸዉ ላይ ጉዳት ቢደርስ የክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት የመሬት መጠቀሚያ ክፍያና የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር በሙሉ ወይም በከፊል እንዳይከፈል ሊያደርግ ይችላል ።

23. <u>ስለ ቅጣት</u>

1) ይህንን አዋጅ ወይም በአዋጅ መሠረት የሚወጣዉን ደንብ ወይም መመሪያ የተላለፈ ማንኛዉም ሰዉ አግባብ ባለዉ የወንጀል ሕግ መሠረት ይቀጣል።
2) ከቀበሌዉ አርሶ አደር ግብር ከፋይ የሰበሰበዉን የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር እና የገጠር መሬት የመጠቀሚያ ክፍያ እንዲሁም የተሰበሰበበትን ደረሰኝ በወቅቱ ለወረዳዉ ገቢዎች ጽህፈት ቤት ገቢ ሳያደርግ ወይም ሳያቀርብ የቀረ የቀበሌ አመራር አግባብ ባለዉ የወንጀል ሕግ መሠረት ይቀጣል ።

qorichishamanno.

24. Taaksete Gashshooti Lallawi Jeefishsha

Konni lallawira diwantinokki taaksete gashshooti hajubba aana garimma noonsa geeshsha Qoqqowu Taaksete Gashshooti Laallawi woronni jeefamannoha ikkanno.

25. Wodhonna Biddissa Fushshate Biilloonye

1) Qoqqowu gashshooti amaale mini konne lallawa jeefisate hasiissanno wodho fushshara dandaanno.
2) Qoqqowu eote biilloonyi konne lallawanna konni quwira cinaancho quwa (1) kaiminni fultanno wodho jeefisate hasiissanno biddissuwa fushshara dandaanno.

26. Reekkote Woro

1) Kuni lallawi fulara albaanni gamba assinoonnikki asale baadiyyete baatto horoonshi baatooshshenna giwirinnu loosi eo giwire albi lallawi garinni gamba assinanni giwire gamba assanno loosu minira eo ikkanno assinanni.
2) Kuni lallawi fulara albaanni rarra'e noo hajubba heedhuro albi lallawi garinni gumulo afidhanno.

27. Shaarroonninna Jeefishshu Hee'rannokki Seerra

1. Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Rosamino Mootimmate Loosira Albi Qoqqowinni Fultino lallawubba Loosu aana Hosansa sufantanno Gede Fajjate Lallawi Kiiro 8/2012 quwa 3 garinni Wodiidi Qoqqowi Baadiyyete Baatto Horoonsi'rate Baatooshshinna Giwirinnu Loosi Eo Giwiri Lallawi Kiiro 122/2000 lainohunni fajjinoonnihu konni lallawinni shaaramino.

24. የታክስ አስተዳደር አዋጅ ተፈጻሚነት

በዚህ አዋጅ ባልተሸፈኑ የታክስ አስተዳደር ጉዳዮች ላይ አግባብነት እስካላቸዉ ድረስ የክልሉ ታክስ አስተዳደር አዋጅ ድንጋጌዎች ተፈፃሚ ይሆናሉ፡፡

25. ደንብና መመሪያ የማዉጣት ስልጣን

1) የክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት ይህን አዋጅ ለማስፈፀም የሚያስፈልግ ደንብ ሊያወጣ ይችላል፡፡
2) የክልሉ ገቢዎች ባለሥልጣን ይህንን አዋጅና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት የሚወጣ ደንብ ለማስፈጸም የሚረዳ መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

26. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

1) ይህ አዋጅ ከመዉጣቱ በፊት ያልተሰበሰበ ዉዝፍ የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር በቀድሞው አዋጅ መሠረት እየተሰበሰበ ለገቢ ሰብሳቢ መስሪያ ቤት ገቢ እንዲሆን ይደረጋል፡፡
2) ይህ አዋጅ ከመዉጣቱ በፊት በእንጥልጥል ላይ ያሉ ጉዳዮች ካሉ በቀድሞው አዋጅ መሠረት ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

27. የተሻሩና ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸዉ ሕጎች

1. በሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ለመደበኛ መንግስታዊ ሥራዎች በነባሩ ክልል የወጡ አዋጆች ተፈጻሚነት እንዲቀጥል ለመፍቀድ በወጣው አዋጅ ቁጥር 8/2012 አንቀጽ 3 መሰረት የደቡብ ክልል የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የግብርና ሥራ ገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 122/2000 በተመለከተ የተፈቀደው በዚህ አዋጅ ተሸሯል፡፡
2. ይህን አዋጅ የሚቃረን ማንኛዉም አዋጅ፤

2. Konne lallawa kiphi yaannohu ayee Lallawi, wodho woy loosi kuni lallawi giddo hanqafantino hajubba aana jeefishshu dihee’ranno.

28. <u>Lallawu Kaajjanno Yanna</u>

Kuni lallawi Qoqqowu Amaale Mini kaajjino barri Maaja 6, 2016 M.D hanafe kaajjinoha ikkanno.

Desta Ledamo
Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma
Pirezidante

ደንብ ወይም አሰራር በዚህ አዋጅ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖረዉም፡፡

28. <u>አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ</u>

ይህ አዋጅ በክልሉ ምክር ቤት ከፀደቀበት ከሐምሌ ፮ ቀን ፳፻፲፮ ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ደስታ ሌዳሞ
የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት
ፕሬዚዳንት

shae 1

Baadiyyete Baatto Horoonshi Baatooshshe Sagalete Wowera Hanqafantinokki Loosidhe Galtinore

A/K	Baattote Amado Bikka Hekitaaretenni	Baattote Horoonshi Baatooshshe (Birrunni)	ተ.ቁ	የመሬት ይዞታ መጠን በሄ/ር	የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ (በብር)
1	**0.2 Hekitaare Geeshsha**	**50**	1	እስከ 0.2 ሄክታር	50
2	0.21 **Hekitaarenni kayse** 0.25 **Hekitaare ale**	**75**	2	ከ0.21 እስከ 0.25	75
3	0.251 kayse 0.5 geeshsha	**100**	3	ከ0.251 እስከ 0.5	100

4	0.51 kayse 0.75 geeshsha	**125**	4	ከ0.51 እስከ 0.75	125
5	0.751 kayse 1 geeshsha	**150**	5	ከ0.751 እስከ 1	150
6	1.1 kayse 1.25 geeshsha	**175**	6	ከ1.1 እስከ 1.25	175
7	1.251 kayse 1.5 geeshsha	**200**	7	ከ1.251 እስከ 1.5	200
8	1.51 kayse 1.75 geeshsha	**250**	8	ከ1.51 እስከ 1.75	250
9	1.751 kayse 2 geeshsha	**300**	9	ከ1.751 እስከ 2	300
10	2.1kayse 2.25 geeshsha	**350**	10	ከ2.1 እስከ 2.25	350
11	2.251 kayse 2.5 geeshsha	**400**	11	ከ2.251 እስከ 2.5	400

A/K	**Baattote Amado Bikka Hekitaaretenni**	**Baattote Horoonshi Baatooshshe (Birrunni)**	ተ.ቁ	የመሬት ይዞታ መጠን በሄ/ር	የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ (በብር)
12	2.51 kayse 2.75 geeshsha	**500**	13	ከ2.51 እስከ 2.75	500
13	2.751 kayse 3 geeshsha	**550**	14	ከ2.751 እስከ 3	550
14	3.1 kayse 3.5 geeshsha	**650**	15	ከ3.1 እስከ 3.5	650
15	3.51 kayse 4 geeshsha	**750**	16	ከ3.51 እስከ 4	750
16	4.1 kayse 4.5 geeshsha	**850**	17	ከ4.1 እስከ 4.5	850
17	4.51 kayse 5 geeshsha	**950**	18	ከ4.51 እስከ 5	950
18	5.1 kayse 6 geeshsha	**1,100**	19	ከ5.1 እስከ 6	1,100
19	6.1 kayse 7 geeshsha	**1,250**	20	ከ6.1 እስከ 7	1,250

20	7.1 Hekitaare aleenni ikkituro mitte mittente hekitaare badooshshe 150 birrinni shallanganna lede baatanno.		21	ከ7.1 ሄ/ር በላይ ሆን በእያንዳንዱ ሄ/ር ልዩነት በብር 150 እየተሰላ በተጫማሪ ይከፈላል፡፡	

Shae -2

Baadiyyete Baatto Horoonshi Baatooshshe

Sagalete Wowera Hanqafantino Loosidhe Galtinore

A/k	**Baattote Amado Bikka Hekitaaretenni**	**Baattote Horoonshi Baatooshshe (Birrunni)**	ተ.ቁ	የመሬት ይዞታ መጠን በሂ/ር	የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ (በብር)
1	**0.2 geeshsha**	**15**	1	እስከ 0.2 ሄክታር	15
2	0.21 hekitaarenni kayse 0.25	**30**	2	ከ0.21 እስከ 0.251 ሄር	30
3	0.251 kayse 0.5 geeshsha	**45**	3	ከ0.251 እስከ 0.5	45
4	0.51 kayse 0.75 geeshsha	**60**	4	ከ0.51 እስከ 0.75	60
5	0.751 kayse 1 geeshsha	**75**	5	ከ0.751 እስከ 1	75
6	1.1 kayse 1.25 geeshsha	**90**	6	ከ1.1 በላይ እስከ 1.25	90
7	1.251 kayse 1.5 geeshsha	**105**	7	ከ1.251 እስከ 1.5	105
8	1.51 kayse 1.75 geeshsha	**120**	8	ከ1.51 እስከ 1.75	120
9	1.751 kayse 2 geeshsha	140	9	ከ1.751 እስከ 2	140
10	2 .1 kayse 2.25 geeshsha	**160**	10	ከ2.1 እስከ 2.25	160
11	2.251 kayse 2.5 geeshsha	**180**	11	ከ2.251 እስከ 2.5	180

12	2.51 kayse 2.75 geeshsha	200	13	ከ2.51 እስከ 2.75	200
13	2.751 kayse 3 geeshsha	**220**	14	ከ2.751 እስከ 3	220
14	3.1 kayse 3.5 geeshsha	**290**	15	ከ3.1 እስከ 3.5	290
15	3.51 kayse 4 geeshsha	**340**	16	ከ3.51 እስከ 4	340
16	4.1 kayse 4.5 geeshsha	**390**	17	ከ4.1 እስከ 4.5	390
17	4.51 kayse 5geeshsha	**440**	18	ከ4.51 እስከ 5	440
18	5.1 kayse 6 geeshsha	**540**	19	ከ5.1 እስከ 6	540
19	6.1 kayse 7 geeshsha	**640**	20	ከ6.1 እስከ 7	640
20	7.1 Hekitaare aleenni ikkituro mitte mittente hekitaare badooshshe 100 birrinni shallanganna lede baatanno.		21	ከ7.1 ሂ/ር ሲሆን በእያንዳንዱ ሂ/ር ልዩነት በብር 100 እየተሰላ በተጫማሪ ይከፈላል፡፡	

Shae 3

Baadiyyete Baatto Horoonshi Baatooshshe Daddalu Giwirinnu Loosiranna Woloota Eo Abbitanno Loossara Hossino Hallanya Amado Baatto

A/K	Baatto Hossino Hexxo	Baattote Horoonshi Baatooshshe (Birrunni)	ተ.ቁ	መሬቱ የዋለበት አላማ	የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ በሂ/ር በብር
1	**Irshunna saadate latishsha**		1	ለእርሻ እና ለእንስሳት ልማት	
1.1	**Irshaho**		1.1	ለእርሻ	
1.1.1	**Xeenunni lattino baatto**	**400**	1.1.1	በዝናብ የሚላማ መሬት	400
1.1.2	**Gorsunni lattino baatto**	**700**	1.1.2	በመስኖ የሚለማ መሬት	700
A/K	**Baatto Hossino Hexxo**	**Baattote Horoonshi Baatooshshe (Birrunni)**	ተ.ቁ	መሬቱ የዋለበት አላማ	የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ በካሬ ሜትር በብር

2	**Saadate Latishsha**	**0.15**	2	ለእንስሳት ልማት	0.15
3	**Manifakcheringe**	**0.4**	3	ለማኑፋክአሪንግ	0.4
4	**Owaantete**	**0.1**	4	ለአገልግሎት	0.1
5	**Shiilote latishsha**	**Qoqqowu fushshino shiilote lallawi, wodhonna biddissi garinni jeefamannoha ikkanno.**	ለማእድን ልማት		በክልሉ በወጣው የማዕድን አዋጅ ፣ደንብና መመሪያ መሠረት ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

Shae 4

Giwirinnu Eo Giwiri Sagalete Wowenni Hanqafantinokki Loosidhe Galtinore

A/K	**Baattote Amado Bikka Hekitaaretenni**	**Giwirinnu loosoi Eo Giwire Birrunni**		ተ.ቁ	የመሬት ይዞታ መጠን በሂክታር	የግብርና ሥራ ገቢ ግብር በብር	
		Xeenunni	**Gorsunni**			በዝናብ	በመስኖ
1	**0.2 geeshsha**	30	150	1	እስከ 0.2 ሂክታር	30	150
2	0.21 hekitaarenni 0.25 hekitaare geeshsha	50	200	2	ከ0.21 እስከ 0.25 ሂ/ር	50	200
3	0.251 kayse 0.5 geeshsha	70	300	3	ከ0.251 እስከ 0.5	70	300
4	0.51 kayse 0.75 geeshsha	90	400	4	ከ0.51 እስከ 0.75	90	400
5	0.751 kayse 1 geeshsha	110	500	5	ከ0.751 እስከ 1	110	500
6	1.1 kayse 1.25 geeshsha	160	650	6	ከ1.1 እስከ 1.25	160	650
7	1.251 kayse 1.5geeshsha	210	800	7	ከ1.251 እስከ 1.5	210	800

8	1.51 kayse 1.75geeshsha	260	950	8	ከ1.5 እስከ 1.75	260	950
9	1.751 kayse 2 geeshsha	310	1100	9	ከ1.751 እስከ 2	310	1100
10	2.1 kayse 2.25 geeshsha	360	1250	10	ከ2.1 እስከ 2.25	360	1250
11	2.251 kayse 2.5 geeshsha	410	1400	11	ከ2.251 እስከ 2.5	410	1400

A/K	**Baattote Amado Bikka Hekitaaretenni**	**Giwirinnu loosoi Eo Giwire Birrunni**		ተ.ቁ	የመሬት ይዞታ መጠን በሄታር	የግብርና ሥራ ገቢ ግብር በብር	
		Xeenunni	**Gorsunni**			በዝናብ	በመስኖ
12	2.51 kayse 2.75 geeshsha	460	1700	13	ከ2.51 እስከ 2.75	460	1700
13	2.751 kayse 3 geeshsha	510	2000	14	ከ2.751 እስከ 3	510	2000
14	3.1 kayse 3.5 geeshsha	560	2300	15	ከ3.1 እስከ 3.5	560	2300
15	3.51 kayse 4 geeshsha	630	2700	16	ከ3.51 እስከ 4	630	2700
16	4.1 kayse 4.5 geeshsha	700	3400	17	ከ4.1 እስከ 4.5	700	3400
17	4.51 kayse 5 geeshsha	770	3800	18	ከ4.51 እስከ 5	770	3800
18	5.1 kayse 6 geeshsha	840	4200		ከ5.1እስከ 6	840	4200
19	6.1 kayse 7 geeshsha	910	4600		ከ6.1 እስከ 7	910	4600
20	7.1 hekitaare aleenni xeenunnita ikkituro mitte mittente hekitaare badooshsinni birra 150 ikkeenna gorsunnita ikkituro mitte mittente hekitaare badooshshinni birrunni 300 birra shallangeenna ledotenni baatanno.				ከ7.1 ሄ/ር በላይ በዝናብ ሲሆን በእያንዳንዱ ሄ/ር ልዩነት በብር 150 ሆኖ በመስኖ ሲሆን በእያንዳንዱ ሄ/ር ልዩነት 300 ብር		

		እየተሰላ በተጫማሪ ይከፈላል፡፡

Shae -5

Giwirinnu Eo Giwiri Sagalete Wowenni Hanqafantino Loosidhe Galtinore

A/k	Baattote Amado Bikka Hekitaaretenni	Giwirinnu loosoi Eo Giwire Birrunni		ተ.ቁ	የመሬት ይዞታ መጠን በሄታር	የግብርና ሥራ ገቢ ግብር በብር	
		Xeenunni	Gorsunni			በዝናብ	በመስኖ
1	0.2 geeshsha	20	120	1	እስከ 0.2 ሄክታር	20	120
2	0.2 hekitaarenni kayse 0.25 hekitaare geeshsha	40	150	2	ከ0.21 እስከ 0.25 ሄር	40	150
3	0.251 kayse 0.5 geeshsa	60	180	3	ከ0.251 እስከ 0.5	60	180
4	0.51 kayse 0.75 geeshsha	80	210	4	ከ0.51 እስከ 0.75	80	210
5	0.751 kayse 1 geeshsha	100	240	5	ከ0.751 እስከ 1	100	240
6	1.1 kayse 1.25 geeshsha	130	280	6	ከ1.1 እስከ 1.25	130	280
7	1.251 kayse 1.5 geeshsha	160	330	7	ከ1.251 እስከ 1.5	160	330
8	1.51 kayse 1.75 geeshsha	190	380	8	ከ1.51 እስከ 1.75	190	380
9	1.751 kayse 2 geeshsha	210	430	9	ከ1.751 እስከ 2	210	430
10	2.1 kayse 2.25 geeshsha	250	530	10	ከ2.1 እስከ 2.25	250	530
11	2.251 kayse 2.5 geeshsha	290	630	11	ከ2.251 እስከ 2.5	290	630

A/ K	Baattote Amado Bikka Hekitaaretenni	Giwirinnu loosoi Eo Giwire Birrunni		ተ.ቁ	የመሬት ይዞታ መጠን በሂታር	የግብርና ሥራ ገቢ ግብር በብር	
		xeenunni	Gorsunni			በዝናብ	በመስኖ
12	**2.251 kayse 2.5 geeshsha**	**330**	**730**	12	ከ2.251 እስከ 2.5	330	730
13	**2.51 kayse 2.75 geeshsha**	**370**	**830**	13	ከ2.51 እስከ 2.75	370	830
14	**2.751 kayse 3 geeshsha**	**410**	**1030**	14	ከ2.751 እስከ 3	410	1030
15	**3.1 kayse 3.5 geeshsha**	**460**	**1230**	15	ከ3.1 እስከ 3.5	460	1230
16	**3.51 kayse 4 geeshsha**	**510**	**1430**	16	ከ3.51 እስከ 4	510	1430
17	**4.1 kayse 4.5 geeshsha**	**560**	**1730**	17	ከ4.1 እስከ 4.5	560	1730
18	**4.51 kayse 5 geeshsha**	**620**	**2030**	18	ከ4.51 እስከ 5	620	2030
19	**5.1 kayse 6 geeshsha**	**720**	**2530**	19	ከ5.1 እስከ 6	720	2530
20	**6.1 kayse 7geeshsha**	**820**	**3030**	20	ከ6.1 እስከ 7	820	3030
21	7.1 hekitaare aleenni xeenunnita ikkituro mitte mittente hekitaare badooshsinni 110 ikke gorsunni ikkiro mitte mittente hekitaare badooshshi 200 birra shallanganna ledote baatanno.				ከ7.1 ሂ/ር በላይ በዝናብ ሲሆን በእያንዳንዱ ሂ/ር ልዩነት በብር 110 ሆኖ በመስኖ ሲሆን በእያንዳንዱ ሂ/ር ልዩነት 200 ብር እየተሰላ በተጫማሪ ይከፈላል፡፡		

Shae 6

Baarzaafe, Caatetenna Araddote Kaashshi Laalchi Aana Tungoonni Baadiyyete Baatto Horoonshi Baatooshshenna Irshu Loosi Eo Giwire Leellishshanno Shae

A/K	Laalchu dana	Baadiyyete baatto ho/baatooshshe h/k	Irshu loosi eo giwiri baatooshshe h/k
1	**Baarzaafe**		

1.1	**0.2 he/k geeshsha**	**150**	**400**
1.2	**0.21 kayse 0.25**	**200**	**600**
1.3	**0.251 kayse 0.5**	**250**	**800**
1.4	**0.51 kayse 0.75**	**300**	**1,000**
1.5	**0.751 kayse 1**	**350**	**1,500**
1.6	**1.1 kayse 2**	**400**	**2,000**
1.7	**2.1 h/k ale mitte mittente hekitaarera**	**1,000**	**1,500**
1.8	**Irshu baatto aana ikkiro mitte mitte h/k**	**2,000**	**4,000**
2	**CAATE**		
2.1	**0.2 h/k**	**200**	**400**
2.2	**0.21 kayse 0.25**	**300**	**500**
2.3	**0.25 kayse 0.5**	**500**	**700**
2.4	**0.5 kayse 0.75**	**550**	**650**
2.5	**0.75 kayse 1**	**700**	**1,000**
2.6	**1 kayse 2**	**1,500**	**2,000**
2.7	**2 kayse 3**	**2,500**	**3,000**
2.8	**3 h/k ale ikkiro mittete mitte h/k**	**500**	**1,000**

ሠንጠረዥ 6

የባህር ዛፍና የጫት ተክል ምርት ላይ የተጣለ የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር የሚያሳይ ሠንጠረዥ፡፡

ተ/ቁ	የምርት ዓይነት	የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ በሄ//ር ብር	የእርሻ ስራ ገቢ ግብር በሄ/ር ብር
1	ባሕርዛፍ		

1.1	እስከ 0.2 ሄ/ር	150	400
1.2	ከ0.21 እስከ 0.25 ሄ/ር	200	600
1.3	ከ0.251 እስከ 0.5	250	800
1.4	ከ0.51 እስከ 0.75	300	1,000
1.5	ከ0.751 እስከ 1	350	1,500
1.6	ከ1.1 እስከ 2	400	2,000
1.7	ከ2.1 ሄ/ር በላይ በእያንዳንዱ ሄ/ር	1,000	1,500
1.8	በእርሻ መሬት ላይ የተተከለ ከሆነ ደግሞ በእያንዳንዱ ሄ/ር	2,000	4,000
2	ጫት		
2.1	እስከ 0.2 ሄ/ር	200	400
2.2	ከ0.21 እስከ 0.25 ሄ/ር	300	500
2.3	0.251 እስከ 0.5	500	700
2.4	ከ0.51 እስከ 0.75	550	650
2.5	ከ0.751 እስከ 1	700	1,000
2.6	1.1 እስከ 2	1,500	2,000
2.7	ከ2.1 እስከ 3	2,500	3,000
2.8	ከ3.1 ሄ/ር በላይ ሲሆን በእያንዳንዱ ሄ/ር	500	1,000

የትምባሆ ተክል

29	Araddote laalcho	Baattote horonshi baatooshshe h/k	Irshu eo giwire h/k	3	ትምባሆ	የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያ በሄ//ር ብር	የእርሻ ስራ ገቢ ግብር በሄ/ር ብር
3.1	0.2 h/k geeshsha h/k	300	800	3.1	እስከ 0.2 ሄ/ር	300	800
3.2	0.21 kayse 0.25	500	1000	2.2	ከ0.21 እስከ 0.25 ሄ/ር	500	1000
3.3	0.251 kayse 0.5	800	1200	3.3	0.251 እስከ 0.5	800	1200
3.4	0.51 kayse 0.75	1000	1500	3.4	ከ0.51 እስከ 0.75	1000	1500
3.5	0.751 kayse 1	1500	2,000	3.5	ከ0.751 እስከ 1ሄ/ር	1500	2,000
3.6	1.1 h/k ale ikkiro mittete mitte h/k	2000	3,000	3.6	ከ1.1 ሄ/ር በላይ ሲሆን በእያንዳንዱ ሄ/ር	2000	3,000